

Kaina metams 15-1., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

◀○○○▶

Skelbimai: petito eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai.
:- Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė. :-

Karininkų Klubas.

Mūsų kariuomenės karininkų klubas tapo įkurtas tik po penkerių metų. Senai jau jo laukė visi kariuomenės karininkai, nors kiekvienas savaip samprotavo apie jo reikalingumą ir jo paskirtį. Ir tik tai pastaraisiais metais pradėta juo aktingai rūpintis, kada pakitėjo aukščiausios kariuomenės vadovybės rūpesčiai frontams tikriau apimusi. Vargais negalais tapo iškovotas būstas, ir tik 1923 m. pabaigoje pradėjo egzistuoti taip ilgai visų karininkų nekantriai lauktas Karininkų Klubas.

Visi žinome, jog gyvenime kiekvieno darbo pradžia esti sunki ir niekad nebūna iš pat pradžios tobula. Be abejo, negalėjo būti išimties ir šiuo atveju. Ir Karininkų Klubas negalėjo neparodyti savo gyvavimo pradžioje netobulumų ir trūkumų. Apie kai kuriuos iš jų aš pasiryžau per „Kari“ pareikšti keletą savo samprotavimų.

Apie klubo reikalingumą man kalbėti jau nėra reikalo. Karininkams būtinai reikalingas savasis klubas, tačiau negalima užmiršti, jog, iš antros pusės, *klubui būtinai reikalingi svečiai*. Savaime suprantama, jei klubas retai ir mažai klubo narių bei svečių lankomas — tai jau šis reiškinys išpranašauja neilgą jo gyvenimą. Užmirštas klubas labai nukentia, klubo bufetas dar daugiau, ir jau pati klubo paskirtis nepateisina savęs. Toks simptomas, deja, pasireiškė nuo pirmiausių klubo atidarymo dienų. Po kurtuvių klubą pradėjo lankyti daugiausia kurtuvių dalyviai, kurie betarpiškai pranešdavo savo pažįstamiems karininkams apie klubo atidarymą arba patys su savim atsivesdavo svečių; bet daugiausia tai jie imdavo pasakoti apie klubą, dalydamies kurtuvių įspūdžiais. Taigi net Kauno įgulos karininkai sužinojo apie mūsų klubo gyvavimo pradžia tik tai šiuo būdu, iš privačių šaltinių, nes apie jį nieko negirdėjo nei spaudoje, nei kitokios rūšies pranešimuose. Nežinia, kodėl šitokia svarbi naujiena buvo slepiama. Dar ir dabar žymi dalis atvykstančių Kaunan kitų įgulų karininkų neaplanko savo klubo. Dauguma karininkų apie jo gyvavimą sužinojo tik iš paskelbtų įsakyme Kariuomenei klubo įstatų. Iš to visa matyti, jog jis kariuomenėje nėra propaguojamas — jo vardas nekliamas.

Bet, matyti, ir vardas kelti dar nevisai tinka, nes klubas dar nepradėjo normaliai gyvuoti. Nuo atida-

rymo dienos ligi šio laiko klubo buvo surengta vos keletas vakarų. Betgi ir šie vakarai, palyginant, negausiai narių lankomi. Ir štai dėl ko.

Ligi šiol buvo rengiami tik baliai (pora paskaitų nevertėtų minėti). Taigi daugiausia būta tik šokių, kuriuos aplanko tik dalis šokančios Kauno įgulos karininkų visuomenės. Balių programon nebuvo įnešta nei muzikalios vokalės dalis, nei spektakliai. Rodos niekam nėra paslaptis, jog labai žymi dalis mūsų karininkų yra vedusi; šioj daly kaip tik mažiausia yra šokėjų, nes paprastai vedusieji žmonės pamaži atpranta nuo šokių. Tatgi ši mūsų galingos šeimos dalis šokių balius nelabai lanko. *Kitaip dalykas virstų, jei vakarų programon būtų įterpti vaidinimai ir muzikos meno dalykai*. Tada, suprantama, tuos vakarus ims gausiai lankyti klubo nariai su savo artimaisiais. Klubas tarnaus savo paskirčiai, patenkindamas didesnę savo narių skaičių.

Šis pastebėtas ligi šiol svarbus trūkumas ir pašalinti, rodos, ne taip jau sunku. Kaune nuo 1919 m. gerai gyvuoja Karių Dramos Mėgėjų Kuopelė, kuriai vaduoja pasižymėjęs scenoje majoras Braziulevičius. Ši trupė neturi dabar savo būsto vaidinimams, ir ji susideda beveik iš karininkų. Aš nemanau, kad ši trupė, Karininkų Klubo Valdybos prašoma, atsisakyti mūsų klube vaidinti arba bent retkarčiais šį tą suvaidinti. Manau nenusidėsiu, prie progos priminęs minėtajai trupei pasirinkti vaidinimams karinių dramų kūrinį. Jie būtinai reikalingi karininkų klubo scenai, nes karininkų sielai jie bus artimesni ir suprantamesni. Šiaip jau kitokių, naujų, dar nestatytų rimtų dramų veikalų nė Valstybinė Drama neturi. Tada tai mūsų klubas įkurs karinį teatrą, kurio Lietuva ligi šiol dar neturėjo.

Be to, rodos, aukščiau minėtoji karių trupė turi savų dekoracijų ir kitų scenos įrankių. Ši aplinkybė labai būtų naudinga sunaudoti klubo Valdybai — būtų mažiau rūpesčio scenos įrengimo techniškių kliūčių pašalinimui. Ir netektų organizuoti naujos trupės.

Klubui susirūpinus dramų bei muzikos sritymi, be abejo jį pradės lankyti daugiau narių. Tada jis bus vienodai įdomus ir haudingas tiek jaunojo amžiaus, tiek ir vyresniojo amžiaus karininkams, nes po koncerto arba po vaidinimo pilniausiai užteks laiko šokiams.

Tokiose aplinkybėse ir klubui pelno daugiau teks. Tiesa, vertėtų neužmiršti ir klubo bibliotekos. Klubas ligi šiol neturi jokios iškabos.

Aukščiau mano paliestosios mintys nereikėtų palikti savaimė vystytis. Juk dauguma kariuomenės karininkų ligi šiol dar nepatenkinta savuoju klubu; nors algų nuošimčiai jau antri metai vis tebemokami ir klubo būstas jau puikiai ir dailiai atstatytas ir apstatytas (šiose srityse, rodos, jau nieko daugiau negali trūkti), tačiau ne visi klubo nariai randa naudos bei malonumo jame.

Savo namais, savuoju klubu turi susirūpinti visi tų namų gyventojai, visi klubo nariai. Mes visi kariuomenės karininkai, esame to klubo nariai, mūsų klubas turi daugiausia narių (daugiau, kaip kitas kuris klubas mūsų krašte), mūsų klubas yra ruimingas, geriausiai apstatytas ir turi puikiausį būstą visoje Lietuvoje, mūsų klubas be to turi labai daug lėšų — tatgi jis turi būti pavyzdingiausias ir viduje sutvarkytas. Mūsų klubas, turėdamas tokio puikaus komforto, lėšų ir globodamas tokią galingą visos Lietuvos kariuomenės karininkų šeimyną, — be abejo turi geriausiai ir gyvuoti. O toji šeimyna — juk tai karingas, uolus, energingas, drausmingas ir linksmas karo jaunimas. Karininkai juk tai ypatingo darbo ir pasiryžimo žmonės; jei moka nenuilstamai ir taip sėkmingai dirbti karo meno, karo technikos ir netgi kultūros srityse, tai dar geriau mokės pasirūpinti savo reikalais.

Be to, 1) rengiant daugiau ir dažniau paskaitų (tik, žinoma, naudingesnių ir reikalingesnių kariuomenės viršininkų-karininkų dvasiai!), turint galvoje, jog karininkų lektorių esama jau nemaža Lietuvoje, 2) prisiminus, jog Lietuvos karininkų *neturima savo organo* savo reikalams aptarti ir karinėmis naujienomis pasidalyti ir 3) padarius klubą prieinamesnį tai jo šeimos daliai, kuri yra pakrikusi po kitas įgulas — Karininkų Klubas ims daugiau daryti auklėjamosios ir lavinamosios įtakos savo nariams ir bus daugiau gerbiamas ir mėgiamas.

Baigdamas norėčiau pareikšti gyvos vilties, jog šios mintys greitai įsikūnys gyvenime.

Vyr. Lt. P. Jurgelevičius.

Šis tas iš artilerijos

Prancūzijoje, Amerikoje ir Anglijoje.

Pasaulio karo pradžioje Santarvė į artilerijos kokybę maža težiūrėjo, bet vokiečiai gerai buvo prisirengę karui, artilerijai. Prancūzai 1914 met., palyginant su vokiečiais, patrankų turėjo visai maža — tik 308 sunkias patrankas, kada vokiečiai turėjo 6000 sunkių patrankų. Vokiečiai mokėjo iš pradžių patrankomis tinkamai ir karą vesti. Tankia ugnim apšaudę, su pėstininkais ir raitininkais puldavo prancūzų apkasus darydami prancūzams didelių nuostolių. Todel prancūzai, matydami artilerijos reikšmę, jau nuo karo pradžios iki 1915 metų kariuomenėje organizavo arti 272 baterijų, bet dar kariuomenės vadas pareikalavo 500 baterijų. Iki 1916 m. pavasario prancūzai norėjo maždaug kariuomenėn įvesti šį skaičių:

4500 patrankų, 75 m.m.; 2500 sunk. lauko patrankų, nuo 105 m.m.; 2400 didžiųjų patrankų pėstininkams; 1900 sunkiųjų didžiojo kalibro patrankų; 60 didžiųjų patrankų jūroms; 1200 didžiųjų patrankų kasimams, 58 ir 150 m.m.; 350 didžiojo kalibro mortyrų kasimams, 240 m.m.

Bet šio skaičiaus prancūzai pagaliau negalėjo įvesti, nes patrankų medžiaga tik pamažu rengėsi, be to, daug medžiagos žuvo Verdene.

1916 metais gegužės mėn. prancūzų vyriausias štabas išdirbo planą, kuriuo turėjo aukščiau nurodytą patrankų skaičių dar padidinti:

960 didž. patrankom, 105 m.m.; 2160 trumpom patrankom 155 m.m.; 1440 ilgom patrankom, 155 m.m.; 320 greit šaud. mortyrom 220 m.m. ir dar 80 greit šaud. mortyrų, 280 m., kas sudarė 4960 patrankų.

1917 metais prancūzai taip įvedė, kad išleido 5.100.000 šovinių, kada 1915 metais tik 1.700.000 šovinių, todėl matom, kuo toliau karas tęsės, tuo labiau prancūzai rūpinosi artilerija.

Prancūzai ne tik didino šaunamų pabūklų skaičių, bet žiūrėjo, kad šie pabūklai būtų žinovų rankose. Iki 1916 metų gyvavo tik, „Taryba technikos dalykams spręsti“, kuri mažai į artilerijos kokybę ir kiekybę težiūrėjo, o nagrinėjo mažus technikos dalykus, kaip šautuvų, kulkosvaidžių karui parinkimą, tinkamumą ir t. t. 1916 met. prancūzai tiesiai vokiečių pavyzdžio verčiami turėjo steigti tokią įstaigą, kuri specialiai rūpintųsi suteikti karininkams artilerijos žinių. Įstaigą pavadino — „centras su artilerija susipažinti“. Čia artilerijos karininkus ne vien tik su artilerija supažindavo, bet jie turėjo ją kuo smulkiausiai ir išmukti, kaip kovos lauke geriau vartoti, t. y. taktiškai ir techniškai.

Jau 1918 met. sausio mėn. 1 d. prancūzai turėjo 782 baterijas ir dėjo pastangas iki lapkričio mėnesio padidinti dar 538 baterijomis, iš kurių 306 automobilių baterijos.

Todel nenubastabu, jog prancūzai per Didįjį karą išleido karo technikos reikalams, kaip paduoda Latvių „Art. Apsk.“, 140 milijardų frankų: karo medžiagai prirengti — 25 milijardai; didžiosioms patrankoms įtaisyti — 2 milijard.; pėstininkus ginklais aprūpinti — 4 milijard.; pionieriams ir orlaivių reikalams 17 milijard.; vežimams, geležinkeliams ir chemijos medžiagai — 12 milijard.; kariuomenei laikyti — 50 milijard. ir civiliams laikyti — 30 milijardų.

Matom, jog daugiausia pinigų išleista technikos srity — tai medžiagos gaminiui, kas pilnai suprantama, nes vieni prancūzai iššaudė arti 300 milijonų artilerijos šovinių, 6 milijonų tonų viso svarumo.

Statistikos žiniomis išaiškinta, kad nuo artilerijos šovinių sprogo nuo 55% iki 77% sužeidimų, ypačingai iš prancūzų patrankų 75 m.m. Todel prancūzų artilerijos žinovai yra nusistatę ateity tik proteguoti patrankas 75 m.m., kaip geriausias ir tikslesnes karo metu naudotis. Ateity visas šias patrankas mano automobiliuos įtaisyti, kad tuo būdu jos būtų greitai perkliamos ir pervežamos, nes prancūzų keliai tai leidžia įvykdyti.

Iš prancūzų artilerijos darbo pasauliniam kare ir jos augimo aišku, jog kare artilerija labai daug reiškia ir bus ten karo laimėjimas, kur geriausiai ji pastatyta ir išstobulinta.

Visos dabartinės valstybės deda daug pastangų artilerijai išstobulinti ir daugiausia kariuomenėje išplėsti.

Amerikoje eina bandymai, kokias patrankas geriau kariuomenėn įvesti. Iširta, jog patogiausios patrankos esą 37 m.m. ir 75 m.m.

Patranka 37 m.m. turinti tūtos ilgumo 39,5, svoris 34 klg., patrankos 37 m.m. šovinio svoris 0,59 klg., sprogstamosios dėžės svoris 90,7 gr., lafeto ilgumas 3,55 mtr., lafeto aukštumas 66,4 cm., lafeto platumas 66,4 cm., visos sistemos svoris 136,78 klg.; 77 m.m. tūtos svoris—34 klg., 77 m.m. šovinio svoris 5,98 klg., 77 m.m. sprogstamos dėžės svoris 317 gr., tolis 539 — 1691 m.

Visas įtaisymas panašus į 37 m.m. Pėstininkuose įvestos lengvosios patrankos, kurių dalis pėstininkai lengvai gali nešioti ir jos taip sutvertos, kad gali lengvai ir greitai išardyti ir vėl šaudymui pastatyti.

Anglija savo artilerija taigi susirūpinusi. Ji praėjusiais 1923 m. darė artilerijos karininkų gabumų

bandymus, lenktynėse kiek yra karininkai išsilavinę ir supratę savo pareigas.

Patrankų bandymas buvo šauti nuo kraštų į jūrą ir tam tyčia įrengtus pluoštus, kuriuos vilko buksieriai. Jie turėjo tuos pluoštus nakties metu uostan įtraukti, o artilerija jų neįleisti. Baterijų viršininkams reikėjo išskaičiuoti barometro skaičiai, vėjo greitumas, buksierio greitumas, kas sudarė gana sunkų uždavinį.

Dauguma patrankų 6 colių, tolimas nuo 1400 iki 1000 jardų.

Šaudė labai tankiai, nes viena baterija, Sheerness, per 40 sekundų iššovė 11 šovinių, kitos bemaž tiek pat iššovė.

Galų gale pasirodė, kad iš visų baterijų geriausios buvo keturios Portsmuto, Širnio, Ipsvičio ir Portlendo, kurios ir gavo dovanas. A. Dilys.

Pirmuose apkasuose. Atrėmus lenkų puolimą mūsų kareiviai susirinkę ilsisi ir pasakoja viens kitam kautynių įspūdžius. (Iš 1920 m. kovų).

Karo chronika.

Vokiečių kreiseris liepos 8 d. aplankys Rygos uostą. Tai pirmas po karo vokiečių karo laivas lančysis svetur.

— Del karo kontrolės Vokietijoje. Vokiečių vyriausybės atsakymo nota į Santarvės V. 28 d. notą del karo kontrolės Vokietijoje pirmiausia bus patiekta tarpsantarvinei karo komisijai spręsti, kuri išsitarė tik del grynai karo pobūdžio paliestų notoj klausimų ir savo išvadas patieks Ambasadorių Konferencijai, kuri Vokiečių atsakymą toliau nagrinės politiniu ir diplomatinu atžvilgiu.

Vokietija sutinka, kad tarpsantarvinė karo komisija padarytų galutiną karo kontrolę Vokietijoje įrodyti Prancūzijai ir visam pasauliui, kad ji neturi nieko slėpti.

Tačiau Vokietija laukia, kad po to, kai bus padaryta ta galutina revizija, kontrolė būtų pavesta Tautų Sąjungai.

Vokietijos konservatyvų lyderiai š. m. birželio 26 d. apsilankę pas kanclerį Marksą protestavo, kad Vokietija sutiko leisti padaryti galutiną karo kontrolę. Į šį protestą kancleris pareiškęs, kad įvairios vyriausybės įstaiigos, kartu ir karo ministerija, sutikusios leisti minimą kontrolę, kad pašalintų visus pasaulį skleidžiamus įtarimus, kad Vokietija slapta ruošiasi į karą.

„Echo de Paris“ rašo, kad nuo liepos 15 d. karo kontrolės komisija vėl pradėsianti veikti Vokietijoje ir per 4 mėnesius turėsianti patiekti galutiną revizijos aktą. Per minimą laiką komisija turėsianti padaryti 80 inspekcijos kelionių į įvairius svarbesnius Vokie-

tijos pramonės ir kariuomenės centrus.

Paskesnės žinios praneša, kad Ambasadorių konferencija jau priėmė atsakymą į Vokietijos notą del karo kontrolės. Atsakymo projekto tekstas kol kas laikomas griežtoje paslapyje.

— Ispanija. Berlyno laikraštis „Vossische Ztg.“ rašo, kad gen. Primo de Rivera davęs pirmuosius nurodymus vyriausybės nuspręstam ispanų kariuomenės pasitraukimui iš Maroko palengva įvykdyti. Minimai kariuomenei pasitraukus būsią demobilizuota arti 100.000 karių, kad tuo būdu sumažintų valstybės išlaidas. Būsianti pripažinta ryfų respublika. Madrido spauda bijanti, kad šis planas galys nepatikti kovojančiai ispanų kariuomenei Maroke.

— Slapta gabenami iš Anglijos ginklai. Anglams pavykę surasti 10 dėžių kulkosvaidžių, kurios svėrė daugiau kaip 20 tonų ir buvo siųstos į Amster-

Mano atsiminimai iš Lietuvos kariuomenės tvėrimosi laikų nuo 1919 m. vasario mėnesio.

(Žiūr. „Kario“ 27 Nr.).

Vokiečiai matydami tokias iškilmes, kariuomenės sutartimis veiksmus ir žygiavimą labai gėrėjosi, o iš kitos pusės pradėjo net tur būt ir bijoti, kad mes jų nenuginkluotume.

Kada vokiečiai pasirašė Versalės taikos sutartį įvyko vėl gan nemalonus atsitikimas: Kaip esu girdėjęs iš žmonių kalbų, tai atsitiko taip: Kada jau buvo gauta oficialė žinia Kaune, tai kas tai nupaišė karikatūrą „Prancūzas su vokiečiu lauką arla ir botagu pliekia, ir prilipdė prie sienos „Metropolio“ viešbuty. Vokiečių kareivis praeidamas pamatė ir pradėjo skaityti parašus. Tuo pat laiku ėjo pro šalį prancūzų karininkas, kaip mačiusieji pasakojo, kad pon. Podovani. Vokiečių kareivis kažin ką jam pasakė ir už tai gavo per ausį, iš to ir prasidėjo visas skandalas. Tuo laiku „Metropolio“ viešbutyje gyveno prancūzų karo misija; vokiečiai žinodami, kur prancūzai gyvena ir katras iš jų įeidė vokiečių kareivį, staiga pradėjo rinktis gatvėje prie viešbučio. Prie „Metropolio“ viešbučio visą laiką stovėjo iš Kauno Komendantūros Mokomos komandos

garbės sargyba ir be to, dar viduje sargyba gan stipra, su kulkosvaidžiu ant laiptų. Buvo Metropolin įleidžiami tik asmenys, turintieji tam tikrus rašto leidimus.

Prancūzų karininkas pasitenkinęs, kad drožė vokiečiui ausin, nuėjo į viešbutį, o vokietis pradėjo šaukti praeinančius draugus, pasakoti jiems kas įvyko, ir pradėjo rinktis vokiečių kareivių vis daugiau ir daugiau. Kas tai, nežinau, pranešė Kauno Komendantui (tuo laiku buvo karininkas Mikuckis) apie įvykusį nesuspriatimą ir kad vokiečiai nori užpulti viešbutį „Metropolį“, ir užmušti prancūzus. Tuo laiku buvo Kauno Komendanto žinioje kariuomenės dalys: Mokomoji kuopa, kulkosvaidžių komanda, grenadierų komanda, Kauno batalionas.

Mokamoji kuopa tuo laiku turėjo savo kareivines, kur dabar Apygardos Teismas, Laisvės Alėjoj 63 Nr. Kuopos sudėtis buvo labai gera, kadangi arti 50 savanorių buvo gimnazistų, studentų, kurie dabar jau visi karininkai ir yra iš jų tarpo buyusių kovose su prieš.

Komendantas tuoju įsakė Mokomos komandos viršininkui nusiųsti 10 kareivių su karininku Metropolin. Tuo laiku mokomos kamandos viršininku buvo karin. Bobelis (dabar majoras Bobelis), kuris man ir įsakė skubiai vykti.

Įsakymas buvo gautas per užsiėmimus Rotušės aikštėje, kur dažniausiai užsiėmdavome. Aš tuoju paklau-

dama, kaip mašinų dalys. Nesenai irgi panašus siuntinys su 56 kulkosvaidžiais iš Londono buvo išgabentas laiveliu, kuris minimą siuntinį atidavė svetimam laivui. („Daily Express“).

— **Vėl nelaimė Lenkų aviacijoje.** Birželio 25 d. Torunėj įvyko nauja lenkų aviacijos nelaimė. Aeroplanas „A. 300“ su pilotu ir žvalgu karininku grįždamas iš bandymų visai žemai persivertė ir aparatas sudužo. Lakūnai sunkiai sužeisti.

— **Turkų karo misija** ketinanti atvykti į Angliją susipažinti su lavinimo metodais anglų karo mokyklose.

— **Talkumo sutartis.** Tarp Švedijos, Danijos, Norvegijos ir Suomijos pasirašyta sutartis, kuria einant, kilusius tarp minimų valstybių ginčus riš bendru tyrinėjimu ir pastangomis.

— **Jugoslavijos ir Italų pasieny** įvyko naujų susirėmimų. 3 italų sargybiniai apšaudė 2 pietų slavų pasienio tarnautojus. Į įvykio vietą išvyko Italų ir Jugoslavų komisija tardyti.

— **Sovietų kariuomenės skaičius.** Pasaulio spaudoj paplūio žinių, kad Sovietų ginkluotos jėgos siekiančios daugiau kaip milijono žmonių. Trockis ginčydamas šias žinias pareiškė, kad Sovietų kariuomenė turinti tik 562.967 žmones. Jis pats pasižadėjęs remti kiekvieną ginklavimosi sumažinimo programą.

— **Prieš karo tarnybos sutrumpinimą.** Prancūzų senato karo reikalams komisijos naujai paskirtas pirmininkas Mažino (buvęs karo ministeris) pasireiškė prieš karo tarnybos laiko sutrumpinimą.

— **Ginklavimasis.** Per paskutinius 16 mėnesių Europos ginklų fabrikai yra pagaminę Jugoslavijai 1 milijoną Mauzero šautuvų, 133 vagonus atsarginės karo medžiagos, 12 vagonų automobilių, 24 vag. lauko virtuvių, daugybę patrankų, revolverių, prožektorių ir kt. Iš viso Jugoslavija išleido ginklavimui 2040 milijonų frankų. Rumunija yra išleidusi 90 mil. Lenkija užsisakiusi 35 milijonus šautuvų šovinių. Jugoslavija buvo prašiusi Anglijos paskolos karo reikalams, bet pastaroji atsisakanti minimiems reikalams skolinti.

— **Tautų Sąjungos nusiginklavimo komisija** liepos 7 d. susirinko svarstyti tarptautinį susitarimą dėl ginklų ir amunicijos gamybos bei pardavimo aprėžimo.

siau kareivius, kurie šovinių turi, ir surinkęs 10 kareivių bėgte žygiavau „Metropolin“. 19 metais rikiuotės užsiėmimuose kareiviai turėdavo prie savęs 15 kovos šovinių, nes tuo laiku taip reikėjo.

Atvykęs su kareiviais Metropolin, radau be mūsų garbės sargybos ir vokiečių sargybinį vaikščiojantį traktuaru ir grasanti prancūzams, užmušti tą raudonkelnį. Mat pon. Podovani mūvėjo raudon. kalnėmis. Įsivedžiau savo vyrus vidun, pastiprinau sargybą vyduje, pastačiau sargybinį prie įėjimo iš Maironio g-vės ir laukiau kas bus toliau.

Po kokių 10-15 minučių vokiečių kareivių susirinko arti 100 ir pradėjo mitinguoti; visai pripuolamai man pasisekė pranešti apie įvykusį nesusipratimą vokiečių Kauno Komendantui. Mitingavo, mitingavo ir nutarė 18 val. visoms Kaune stovinčioms kariuomenės dalims susirinkti prie dabartinės Jgulos bažnyčios išrišti įvykusio nesusipratimo ir veik visi nuėjo į Jgulos Bažnyčią, palikdami sargybinį ir Alėjos viduryje porą žvalgų. Apie tai, kas jau buvo, ką vokiečių kareiviai daro dabar, aš pranešiau mūsų Kauno Komendantui, Tuo laiku, kada vokiečiai—kareiviai mitingavo prie Soboro, skubiai buvo įtraukta „Metropolio“ kieman Kauno bataliono viena kuopa, iš kulkosvaidžių komandos 2 kulkosvaidžiai su reikalingu skaičium numerių ir grenadierų komandos vienas būrys, visi buvo apsiginklavę

Iš Krašto Apsaugos Ministerio Įsakymų.

LIETUVOS KARIAI! Šiandien man tenka su jumis atsisveikinti. 5^{1/2} metų aš buvau jūsų eilėse; beveik 2^{1/2} metų turėjau garbės stovėti Krašto Apsaugos Ministerijos priešaky. Kas buvo per tą laikotarpį padaryta lai sprendžia kiti.

Milžiniškas darbas jus laukia ir toliau, tik pasiryžimas visos mūsų tautos, ypatingai kariuomenės, gali išlaikyti krašto nepriklausomybę.

Budėkite! Mano jums linkėjimas: auklėkite stiprią dvasią, geležinę energiją ir pasiryžimą; pakelkite Tėvynės meilę iki aukščiausio laipsnio. Niekados nesuterškite garbingo vardo Lietuvos kario. Auklėkite dvasios ir kūno jėgas. Patys tapę tobulais kaip dvasiniai taip ir fiziniai, išmokę ginklą vartoti, neškite visą tą į mūsų liaudį, į visus Lietuvos kampus. Tada galėsite būti ramūs.

Tauta pasiryžusi kovoti už Nepriklausomybę pasieks savo idealus.

Valio, Nepriklausoma Lietuva!

Valio Lietuvos kariuomenei ir jos vadams!

Majoras Sližys, Krašto Apsaugos Ministeris.

[s. 71 Nr. 18 iš 1924.VI.20.

1 §. Respublikos Prezidento įsakymu iš š. m. birželio mėn. 18 d. aš paskirtas Krašto Apsaugos Ministeriu ir nuo šios dienos pradėjau eiti šias pareigas.

2 §. Lietuvos tautos laisvės gynėjai, Lietuvos kariai!

Kraštą apsaugoti negalima be kariuomenės, o geros kariuomenės nėra be tam tikro jos paruošimo, drausmės ir medžiaginio aprūpinimo. Reikalaujamas iš jūsų darbo, kartu ir rūpinsiuos jumis. Tikiuos, kad mums pasiseks vaisingai dirbti, kaip pridera laisvos tautos kariuomenei.

KARININKAI! Būdamas karininku žinau, kad ne žodžių laukiate iš manęs, bet rimto intensyvaus darbo. Netrukus aplankysiu jus, kad arčiau jus pažinti. Kviečiu jus dirbti, kad bendras darbas aukštai pakeltų mūsų brangios Lietuvos garbę ir gerovę.

Pulkininkas Daukantas, Krašto Apsaugos Ministeris.
[s. 72 Nr. iš 1924.VI.20.

kaip pridera, o daugiausiai tai tur būt buvo rankinių granatų. Ponas Podovani tur būt jausdamasis nelabai ramiai dėl savo likimo bėgiojo visur žiūrinėti, ar kaip jis nori sutvarkytas apsigynimas.

Apie 19 val. vokiečių kareiviai baigė mitingą ir didžiausiu būriu traukė nuo Soboro į „Metropolio“ viešbutį.

Dar vokiečių kareiviams mitinguojant prie Soboro, atvyko prie „Metropolio“ vokiečių karininkų ir pora kareivių užkirsti kelį įsikarščiavusiems jų kareiviams ir neprileisti įsiveržti „Metropolin“. Taipgi atvyko kar. Liormanas, dabar pulk. leit. Vokiečių kareiviai prisiartino prie „Metropolio“ ir dalis tos minios stačiai puolė prie durų—vidurin; čia tai sulaukė jų pačių karininkai, truputį apramino. Tuoju atvažiavo jų Kauno Komendantas, pasakė prakalbą ir liepė išsiskirstyti, bet įnirtę kareiviai jo nepaklausė ir pradėjo vėl atakuoti duris. Visą laiką duryse iš Laisvės Alėjos „Metropol.“ stovėjau aš ir pulk. leit. Liormanas, tai ir tolimesnius vokiečių kareivių veržimuosis teko mudviem išlaikyti. Staiga iš minios išsigrūdo 2 stiprūs vyrukai, paskui juos dar keletas ir taip puolė, kad jau net buvo įsiveržę per pirmutines duris, bet mudviejų stumiami atgal ir išgirdę šautuvų braškėjimą, kulkosvaidžių taisyimą sutiko su mudviejų reikalavimu ir stumiami išėjo laukan; nuėję minion matėsi, ką tai

Kariuomenės gyvenimas.

9 p. L. K. Vytenio pulko šventė. Pulko šventė birželio 22 d. praėjo gan vykusiai, iškilmingai. Gražiai papuoštame kareivinių rajone iš pat ryto pradėjo rinktis vietiniai ir atvykstantieji iš Kauno svečiai. Kiek vėliau atvyko ir patsai Krašto Apsaugos Ministeris su Kariuomenės Vadu. 10 val. prasidėjo pamaldos. Mišias laikė vyskupas A. Karosas. Vėliau ėjo paradas. Prieš parada Kr. Ap. Ministeris pulk. Daukantas pasakė pulkui karštą prakalbą, aiškindamas savo kaip naujo Kr. Ap. Ministerio nusistatymą ir išliejo vią eilę jausmingų minčių apie Tėvynės meilę. Jo prakalbą palydėjo galingas „valiol“. Paskiau kalbėjo Kariuomenės Vadas, Apygardos Viršininkas, Pulko Vadas ir vietinės civilės valdžios atstovas p. Stankūnas. Perskaityta Valstybės Prezidento telegrama, kurioj sveikinami vyteniečiai su pulko švente.

Per iškilmingus pietus pulko vadas, pulko karininkų vardu įtekė Valstybės Prezidentui (per Kr. Ap. Ministerį), Krašto Apsaugos Ministeriui ir Kariuomenės Vadui po albumą, kuriose buvo kiekviename po 90 fotografijų, vaizduojančių pulko gyvenimą nuo 1919 m. iki pastarųjų dienų. Iškilmingų pietų metu tarp kitko buvo plačiai kalbėta apie sportą. Marijampolės Apyg. Teismo Pirmininkas p. Stankūnas stačiai stebėjosi taip aukštai pastatytu 9 p. p. fiziniu auklėjimu, taip plačia sporto programa. P. K. Dineika dėkojo valdžiai, kad ji palaiko, remia ir leidžia plėtotis kariuomenėje racionaliam fiziniam lavinimui. Po pietų sekė sporto programa. (Žiūr. šiam Nr. „Kariuomenės sportas“.) N.

„Intelligentų liga“. Elektro techniko batalione š. m. labai įsivyravo, tarp kareivių, neva intelligentų, viena žymi „liga“ vartoti kakojiną. Nežinau, ar iš seno čia buvo išsiplėtusi minėta „liga“? Tur būti, kad ne. Bet kiek teko sužinoti, būk tik 1923-1924 metais ėmė svarbią rolę vaidinti. Kas dieną matyti, kad ta „epidemija“ auga ir auga. Vieni patraukiami pačių „ligonių“ įpranta ragauti, kiti matydami draugą savaiame pamėgsta ir tuo būdu matome, kad „ligonių“ skaičius didėja ir didėja.

Oreitu laiku ta „epidemija“ pavergs b-no kareivius. Nors b-ne į kareivių skaičių dauguma įeina keturklasinkai ir dalis aukštesnio išsilavinimo, bet šita blogoji

„epidemija“, rado sau tinkamą drva mūsų draugų, neva intelligentų tarpe.

Del ko ji čia taip auga? Nežinau priežasties...

Čia turėtų pasidaruoti, tame darbe mūsų gerbiameji bataliono gydytojai. Išaiškinti kareiviams: pavojingumą sveikatai, silpnumą žmogaus organizmui. Vienu žodžiu tariant: ištraukti skęstantį jaunimą iš pražuties tvano.

A. B.

Virštarnybinių puskarininkių algos pakėlimas. Birželio 20 d. išėjo Krašto Apsaugos Ministerio įsakymas 73 Nr. kurio išskelbiama Virštarnybinių puskarininkių įstatymo 17 § pakeitimas. Virštarnybiniai kareiviai gauna pilną kareivio išlaikimą ir šį atlyginimą kas mėnuo: jaun. pusk. 50 lt., vyr. pusk. 70 ir viršila 100 lt. Tokį pat atlyginimą gauna ir virštarnybiniai žandarai. Padidinta alga bus išmokama nuo 1923 m. rugsėjo m. 1 d.

To paties įsakymo 3 § virštarnybiniams puskarininkiams leidžiama vesti, gavus divizijos vado arba jam lygaus viršininko sutikimą.

Kariuomenės Archyvas. Vyriausiojo Štabo Administracijos Valdybos Centrinis Archyvas pavadintas „Kariuomenės Archyvas“.

Senos, nudėvėtos mundiruotės sunaudojimas lopams Kariuomenės Intendantūros Prekių Skyriaus išdavimo stalas aplinkraščiu 3/2039 Nr. iš 1924. VI.27 praneša, kad išstarnavusi nustatyta dėvėjimo laiką ir tollmesniam dėvėjimui nebetinkama mundiruotė, būtent: šinėliai, žiemos mundieriai, žiemos viršutinės kelnės, vasarinės kepurės, žiemos kepurės, žiemos aučiai ir kojinės, vilnonės pirštinės, apraišalai, gimnastikos ir antklodės, kuri einant 1923 m. įs. Kar. 204 Nr. 1 § privalo būti gražinta Kariuomenės Intendantūron, reikalui esant, gali būti dalyse ūkio dalies viršininko nuožiūra sunaudota lopams sutaisyti kitiems daiktam, sustačius dalyje atitinkamą aktą. Akte reikia nurodyti kiek ir kokių daiktų tam reikalui suvartota. Minimus aktus einant 1326 ir 1329 str. Karo įstatų XIX kn. tvirtina dalies viršininkas. Be to, tame pačiame aplinkraštyje praneša, kad Kr. Aps. Ministerio įsakymu 58 Nr. 6 § iš š. m. V.3 nustatytas avansas avalų ir rūbų remontui, t. y. smulkiai medžiagai pirkti, būtent: siūlam, vinim, dratai, medžiagai, kantams ir tt

pasakojo savo draugams. Po šios paskutinės, tokios smarkios, bet nesekmingos atakos pradėjo visi mažiau rėkauti ir arti 22 val. skirstytis, tur būt vakarieniauti užsimanė, o galutinai visi išsiskirstė tik apie 24 val.

Prieš vokiečių išsikraustymą iš Kauno ir visos Lietuvos, ėjo gan stiprūs gandai, jog vokiečiai bijo lietuvių, kad nenuginkluotų, ir naktimis prie savo kareivinių stiprina sargybas, net su kulkosvaidžiais.

Pagaliau susilaukėm tos dienos, kada visi vokiečiai kraustėsi iš Kauno. Nežiūrint tų visų nemalonumų, kurių mums vokiečiai pridarė mūsų kariuomenę organizuojant Kaune ir Šiauliuose, visgi buvo iškilmingai išleisti. Rodos apie 10 val. ryto Komendantūros Mokomoji kuopa išsirikiavo ties Aleksoto tiltu ir laukė ateinant vokiečių.

Prisiartinus vokiečių kariuomenei arčiau tilto, Kauno Komendantas karin. Mikuckis sukomandavo „Ramiai, šautuvu gerbk“ kareiviai išpildė veiksmą labai puikiai, o pats prijojęs prie apleidžiančių Kauną vokiečių kariuomenės vado pasakė atsisveikinimo prakalbą. Einant vokiečių kariuomenei per tiltą, mūsų artileristai saljutavo iš patrankų. Ir taip vokiečių kariuomenė išsikraustė iš Kauno ir Lietuvos, palikdama liepsnoje savo kareivinės Žaliajame kalne, iš kurių tik ką buvo išėję.

1919 m. rugpiūčio mėn 28 į 29 dieną buvo galu-

tinai susektas ir likviduotas rengiamas lenkų sukilimas Lietuvoje. Kiek man yra žinoma likvidacija įvyko šitokiu būdu. Rugpiūčio mėn 28 d. vakare Kauno Komendantas karininkas Mikuckis įsakė susirinkti Komendantūros karininkams, atvykti Mokomai kuopai pilnoje sudėtyje. Kuomet susirinko visi reikalingieji karininkai, tai Komendantas karin. Mikuckis paaiškino kam. Tuoju atėjo ir žvalgybos skyriaus viršininkas ponas Liūdas Gira ir prasidėjo pareigų skirstymas, nes tą naktį reikėjo daug padaryti kratų ir areštų. Aš buvau paskirtas ryšių karininku prie Generalio Štabo, o kiti daryti kratas, areštus ir t. t.

Buvo įsakyta visus areštuotus vesti į Karo Mokykl. rūmus, Karo Mokyklos Viršininko atsakomybėn. Tą naktį buvo areštuoti veik visi P. O. V. vadai, tame skaičiuje ir ponas Nekrašas, kuris jų buvo paskirtas Kauno Komendantu. Pas poną Nekrašą kratą darė dabartin. majoras Bobelis dienos laiku ir sode rado visus dokumentus, iš kurių ir buvo sužinota visa P. O. V. organizacija, kas daug padėjo susekti ir likviduoti ją. Tas Nekrašas, kuris buvo organizacijos skiriamas Kauno Komendantu, iš po Karo Mokyklos auklėtinio sargybos sumaniai pabėgo ir, žinoma, atsidūrė pas savo brolius lenkus, o kitas tai vėliau buvo teisiamas Kauno Apygardos Teisme.

Vyr. leitn. Rudaitis.

— **Karo Mokyklos I karininkų laidos išleistuvių 5 metų sukaktuvės.** Š. m. liepos 6 d. suėjo lygiai 5 metai, kaip pirmoji Lietuvos karininkų laida baigė Karo Mokyklą. Tą dieną 11 val. iškilmės prasidėjo pamaldomis I gulos bažnyčioje. Čia susirinko nemažas būrys tos laidos karininkų, kaip tikrosios tarnybos, taip ir atsargos. Buvo ir svečių: ministeris pirmininkas Tumėnas, buvęs Valstybės prezidentas A. Smetona, buv. Krašto Apsaugos Ministeris Merkis, I gulos viršininkas pulk. Velykis, Komendantas maj. Braziulevičius, buv. Karo Mokyklos viršininkas pulk. leit. Tvaronas, vienas buvusiųjų pirmos laidos instruktorius majoras Sutkus ir kiti. Per pamaldas kun. A. Pauliukonis pasakė pamokslą, kur paminėjo I laidos nuopelnus ir jos žuvusius karininkus. Po pamaldų visi I laidos karininkai su svečiais nuvyko prie Karo Muzėjaus, kur sutiko juos gen. leit. Nagevičius. Čia kalbėjo I laidos karininkas vyr. leit. Matulevičius tais žodžiais:

„Prieš penkerius metus iš visų pusių priešininkai tykojo ir kėsinosi užgriauti bepradedančią reikšti gyvybės ir siekiančią naujo nepriklausomo gyvenimo Lietuvą. Pajutęs besirūpinantį pavojų ir drąsiai žiūrėdamas jam į akis jaunimas būrėsi į galingas pasiryžimu eiles ir, atstotęs priešininkui beveik nuogą krūtinę, pasakė: „gana kančių, ašarų ir skriaudos, žūsim — bet nebevergausim!“ Ir mums teko stovėti tų drąsuolių eilėse. Gerai supratę, kad be pasiryžimo reikalingas ir sumanumas, mes, laikinai padėję į šalį ginklą, susirinkom į Karo Mokyklą, kad pasisemtume tai kovai reikalingų žinių. Bet mes nerimom Gaisrų pašvaidėm ir žmonių ašaros lydėjo priešininko žygius. Iš fronto mes girdėjome pagalbos šaukiantį balsą: „draugai skubėkite, mums sunku!“. Išėję vos 4 mėnesių kursą, mes, sudarę I laidos karininkų būrį, išvykome į kovos lauką. Sunki buvo valanda. Teko spirtis prieš kelius kartus gausingesnį priešininką. Bet, atsimušę į mūsų kariuomenės dvasią, priešininko pastangos sugniužo ir mes laimėjome. Iš savo tarpo mes nematome kritusių nuo priešininko kulkos draugų: *Sidara vičiaus Jurgio, Telksnio Prano, Stapulionio Jono, Matulevičiaus Kazio, Urbelio Aleksandro, Oželio Serafino, Mickeliūno Broniaus ir Taruškos Kazio*. Šioje vietoje mes susirinkome, kad minėdami garbingai žuvusius draugus, atgaivintume dvasią ir sustiprintume pasiryžimą ir ištvėrmę, saugant Lietuvos laisvę ir garbę, siekiant sujungti suskaldytas jos dalis su sostine Vilniumi. I Karo Mokyklos laidos karininkų vardu pareiškiu, kad mes, kaip tebeeinantieji karo tarnybą, taip ir išėjusieji, išgirdę trimito garsą: „Tėvynė pavojuje“ ir prisiminę 19 — 20 metų kovas suglausime eiles ir kietai suspaudę rankoje ginklą suduosime galutiną smūgį mūsų pikčiausiam ir paskutiniam priešininkui ir tuo patikrinsime mūsų tėvynei laisvę ir pažangą kultūrinių pasaulio tautų šeimoje“.

Po tos kalbos buvo uždėtas vainikas ant paminklo žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės, viešai paskaitytas ir įteiktas gen. leit. Nagevičiui adresas „Žuvusiems Tėvynės Vaduotojams“.

Paskui kalbėjo ministeris pirmininkas Tumėnas ir buv. Valstybės prezidentas A. Smetona. P. Smetona priminė garbingą žuvusiųjų mirtį ir kad gal tokia mirtis laukia ir likusių. Paskui Kr. Aps. Ministerio ir Kariuomenės Vado vardu sveikino susirinkusius Vyriausiojo Štabo viršininkas pulk. leit. Gričius. Po prakalbų gen. leit. Nagevičiui pasiūlius visi nusifotografavo su svečiais pirma prie paminklo žuvusiems, paskui prie pirmosios iš bolševikų atimtos patrankos.

Paskui visi susirinko Karininkų Ramovėje į iškilmingus pietus, kuriais baigėsi iškilmės. Per pietus kalbėjo gen. leit. Nagevičius, pulk. leit. Tvaronas, buv. prezid. Smetona, vyr. leit. Mačinskas, Merkis ir vėl

Šmetona. Paskui buvo paskaityti pasveikinimai Krašto Apsaugos Ministerio pulk. Daukanto, Karo Mokyklos viršininko gener. leit. Galvydžio Bykausko. I p. p. vado pulk. leit. Skorupskio ir negalėjusių atvykti I laidos karininkų.

Čia visi dalijosi savo įspūdžiais iš ne taip tolimos praeities, kada mūsų ateitis dar tebebuvo tamsi... Prisiminta, kad tik ta viena karininkų laida susidėjo iš vieny savanorių ir todėl, nežiūrint visų trūkumų ir sunkenybių, ji sugebėjo įgyti reikalingų žinių... Prisiminta, kad žuvusieji sudaro 10% visų pirmos laidos karininkų. Pagaliau nutarta rinktis tą dieną paminėti kas penkeri metai liepos 6 d.

Karo Mokyklos metinė šventė. Liepos 6 d. Karo Mokykla apvaikščiojo savo metinę šventę. Iškilmes aplankė Respublikos Prezidentas p. Stulginskas, Krašto Apsaugos Ministeris pulkininkas Daukantas l. e. Vyriausio Štabo viršininko p. pulk. leit. Gričius, Aukštųjų Karininkų Kursų viršininkas generolas Radus-Zenkavičius ir kiti.

11 val. prieš Karo Mokyklą lauke atlaikytos pamaldos, po kurių prisiekė dar nepriesiekusieji karininkai ir kariūnai. Prieš priesaiką į kariūnus kreipėsi mokyklos viršininkas gen. Galvydis—Bykauskas, nurodydamas priesaikos reikšmę ir svarbą. Po priesaikos Prezidentas pasisveikino su mokykla.

13 val. buvo pietūs. 16 val. prasidėjo gimnastikos ir sporto dalis. Reikia pasakyti, kad šiuo atžvilgiu kariūnai daug ko pasiekė, ypač kad gimnastikos pamokos dėstomos tik antras mėnuo. Nebūdamas sportininkas negaliu nieko pasakyti dėl Tiršo sistemos tikslumo. Gal tai ir neracionalu anot kitų, bet, mano nuomone, geriau turėti ir laikytis kokios nors sistemos, negu, kaip iki šiol, toje kryptyje darbas ejo kartais visai be sistemos ir pripuolamai. Tikiuosi, kad visiems atsilankusiems gimnastikos pratimai paliko malonaus ir estetingo įspūdžio. Tegu galop mūsų sportininkai ir gydytojai taria savo žodį dėl šios ar kitos sistemos, kad visa mūsų kariuomenė mankštytųsi einant viena sistema, kuri tačiau nenutoltų nuo priimtą Švietimo Ministerijos mokyklose. Čia suinteresuotos įstaigos turi bendrai susitarti, kad dėl to nenukentėtų ir manomas įvesti prieškarinis parengimas.

Gimnastikos — sporto pratimams pasibaigus pasigirdo pavojaus signalas. Kariūnai bėgo į kareivines, kur persirengė į pilną apsišarvavimo formą ir keturioms minutėms nepraslinkus visa mokykla jau buvo išsikiavusi. Tai simbolinga, kaip mūsų karo mokyklą visą savo gan dar trumpą gyvenimo laiką visada stovėjo Nepriklausomybės ir Laisvės sargyboje ir atrėmė gresiantį pavojų.

Visa iškilmė perėjo išdidžiai, bet podraug ir kukliai, kaip kukli yra savo darbuose karo mokykla, kaip, reikalui esant, savo didumą ir parsirengimą pasiryžusi parodyti. Už tai ačiu jos viršininkams, vadovams. S.

— **2-as pėst. D.L. Kun. Algirdo pulkas šventė** savo penkerių metų sukaktuves birželio 24 dieną. 11 val. buvo pamaldos Šančių I gulos bažnyčioj, pamaldoms pasibaigus pulko iškilmės Šančių kareivinių aikštėi. Paradą priėmė Kr. Apsaugos Ministeris pulk. Daukantas. 15-tą valandą gimnastika, sportas.

Pulkas orkestrui pritariant atliko švedų gimnastikos 11 ir 12 lenteles ir mokomąji kuopa veiksmus su šautuvais. Toliau sekė gimnastika ant įrankių ir lengvoji atletika; pasižymėjusiems kariams gimnastikoje, sporte, buvo įteiktos dovanos. Baigėsi futbolo rungtynėmis tarp 2-jo pėst. D.L.K. Algirdo pulko futbolo komandos ir Šančių futbolo komandos „Kovas“ II.

Švietimo Komisija suruošė pulko kariams pasiilksminimą, kuris baigėsi 24 valandą.

Vyr. leit. *Ališauskas*.

Kariuomenės sportas.

9 p. L. K. Vytenio pulko šventės sportas (žiūr. šiam Nr. „Kariuomenės gyvenimas“) Pirmiausia pulko rinktinė susidedanti iš 800 žmonių, išpildė keletą savų suarmonizuotų ir pritaikintų muzikos ritmui gimnastikos pamokų, be to, dar darė dvi pamokas su šautuvais (Daugelis sako, jog tai pirmąkart Lietuvoje taip gausingas žmonių skaičius daręs sutartiną gimnastiką). Paskui mokoma kuopa padarė keletą gan judrių, sudėtingų gimnastikos pamokų. Vėliau buvo demonstruojama pavyzdinga gimnastikos pamoka, sekant prof. Lingo sistema. Protarpiais ir po gimnastikos pamokų ėjo lengvoji atletika, humorinis sportas, įrankių gimnastika, piramidės ir t. t. Nors šiemet bėgimuose naujų (Lietuvos) rekordų nepasiekta, kaip pernai buvo, tačiau šitą sykį šokimuose didelė pažanga padaryta. Be to, bendrai sportininkų išvaizda šiemet atrodė daug gražesnė, žvalesnė, ypač pernyksčiai sportininkai tuo pasižymėjo: jie visur šalti, vienodi, jie visur tą įtemptą, sportinį darbą tarytum juokaudami darė.

Bendrai visi pulko šventės rekordai štai kaip atrodo:

1. ŠAUDYMAS: 1) 1 kulk. kuopos eilin. TAUJANSKAS 102 akis. 2) 5 kuopos eilin. MILDONAS 102 akis. 3) 5 kuopos eilin. PETRUŠKEVIČIUS 101 akis. 4) Mokom. kuopos eilin. ADOMAITIS 2-ras 97 akis. 5) 4 kuopos eilin. VASILIAUSKAS 96 akis.

2. 100 metrų BĖGIMAS: 1) Mokom. kuopos eilin. ŽIMAILA 13 sknd. 2) Mokom. kuopos eilin. JURKĖNAS per 13, 5 sknd.

3. 400 metrų BĖGIMAS: 1) Mokom. kuopos eilin. JUODŽBALIS 1⁵ minut. 2) Mokom. kuopos eilin. STIBRYS 1¹⁰ minut.

4. 800 metrų BĖGIMAS: 1) Žv. RAIT. KOM. eilin. MAKSIMAS 3²⁵ min. 2) Mokom. kuopos eilin. MAKAROVAS 3³⁰ min.

5. 1500 metrų bėgimas su ŠARVUOTE: 1) Mokom. kuopos grand. ŽATKUS 7³⁰ min. 2) 3 kuopos grand. ULEVICIUS 7³⁵ min.

6. 5000 metrų BĖGIMAS: 1) 2 kulk. kuopos eilin. MIŠEIKIS 19⁴⁰ min.

7. Šokimas į aukštį įsibėgėjus: 1) 3 kulk. kuopos grand. TIMLERIS 145 cnt. 2) Ryšių kuopos grand. BEITAS 140 cnt.

8. Šokimas į tolį įsibėgėjus: 1) Žv. Rait. Kom. grand. ZAKSAS 5,10 metr. 2) 3 kulk. kuopos eilin. MILERIS 4,93 metr.

9. Šokimas su kartimi: 1) Žv. Rait. Kom. grand. ZAKSAS 2, 55 metr. 2) 3 kuopos eilin. KLIOKYS 2,25 metr.

10. GRANATŲ MĖTYMAS su PERBĖGIMAIS: 1) 1 kulk. kuopos eilin. ČUIKINAS 57, 20 mtr. 2) 3 kuopos eilin. NORVALAITIS 54,18 mtr. 3) 6 kuopos vyr. p. Ščučka 48, 00 mtr.

11. DISKO mėtymas: 1) 3 kuopos eilin. MATULEVICIUS 26 19^{1/2} mtr. 2) Ryšių, kuopos eilin. LABUDŽAS 23 70^{1/2} mtr.

12. IETIES mėtymas: 1) Žv. Rait. Kom. eilin. MAKSIMAS 31, 15 mtr. 2) Žv. Rait. Kom. grand. ZAKSAS 30,41^{1/2} mtr.

13. RUTULIO stūmimas: 1) Mokom. kuopos eilin. EIZELIS 14,98 mtr. (Suma abiejų rankų). 2) Mokom. kuopos eilin. STIBRYS 14,88 mtr. (Suma abiejų rankų).

14. Liptinas į stulpą. [kopė (išliuožė) į stulpą 16 metrų aukščio: 1) 3 kulk. kuop. eilinis Balčaitis, 2) 6 kuopos eil. Melnikas, 3) 1 kuopos eil. Jokužis, 4) 6 kuopos eil. Petkevičius.

15. Įrankių gimnastikoj pirmenybė užskaityta: 1) Turnikas—Žv. Rait. Kom. grandin. Zaksas. 2) Lygiagretės—6 kuopos eil. Petrusėvičius, 3) Laiplai—3 kulk. kuop. grandin. Timleris, 4) Kar-

tis—Štabo Kom. vyr. pusk. Jaloveckas, 5) Žiedai—Mokom. kuop. eilin. Biknevičius, 6) Barieras—3 kulk. kuop. grandin. Timleris.

16). *Jumoriškame sporte.*

Kova su maišais: 1) Mok. kuopos eil. Norkevičius. 2) 3 kuopos eil. Jovaišas. Bėgimas maišuose: 1) Ryšių k. eilin. Labudžas, 2) Mok. k. eil. Žimaila. Bėgimas surištom kojom: Mokomos kuop. eilin. Mažeika su tos pat. k. eiliniu Škripka.

Po programos pasižymėjusiems sportininkams buvo dalijamos dovanos, iš viso duota 40 gan brangių prizų. Vėliau p. Stankūnas pasakė sportininkams prakalbą, ragindamas juos ir sugrįžus namo į kaimą neužmiršti sporto, ugdyti jį ir skiepyti tenykščiam jaunimui, kaip kad čia juos mokė jų vadovai. Pulko vadas tarnybos vardu dėkojo sporto vadams ir sportininkams už suteiktą pulkui garbę gerai atliekant sporto programą. „Tevynės labui“ pasigirdo trumpas, bet reikšmingas sportininkų atsakymas. Savo keliu sportininkai padėjo savo vyriausybei už užuojautą sportui, už suteiktas dovanas ir teisėjų komisijai už didį pasidarbavimą, būnant tame atsakomingu darbe. Dar keletas obalsių: valio fizinis auklėjimas!... valio sportas! valio 9 p. p. sportininkai... ir tūkstantinė minia žiūrėjusi sporto programą, išsiskirstė į namus.

9 p. L. K. Vytenio pulkas. Kareivinių rajone-parke yra įtaisyta launt-teniso aikštelė. Pastaruoju laiku pulko karininkų klubas pirkė likusius, reikalingus tenisui įrankius (raketas, sviedinius, tinklę). Nors visa tai nepigiai apsidėjo, tačiau dabar niekas išleistųjų pinigų nesigaili, nes laisvu laiku turima visai maloni sporto pramoga Launt-tenisas gražus, švelnus žaidimas ir jis, žinoma, visiems tinkamas. Keletas pulko kurininkų jau iš pirmiau moka juo žaisti, kiti mokosi pasidaliję į tam tikras grupes. *Ltn. Naunčikas*

Futbolo rungtynės tarp 2 p. ir „Kovo“. Liepos mėn. 6 d. Šančiuose įvyko antros futbolo rungtynės tarp Sporto Klubo „Kovas“ 2-ros komandos ir 2-ro pėst. pulko.

Pirmame havtaime laimėjo „Kovas“ 2:0. Antrame gi 2-ras pulkas prispyrė „Kovą“ ir įmušo 3 golus, o pastarasai tik 1; bendrai imant rungtynės baigėsi 3:3. Kaip matyti 2-ras pulkas, paskutiniu laiku gerai trenavosi, nes pirmose rungtynėse koviečiai laimėjo 4:0.

Be to, dar nežinia kaip šios antros rungtynės būtų pasibaigusios, jei nebūtų „Kovo“ 1-mosios komandos keletas geresniųjų žaidėjų 2-rai komandai padėję.

Linkėtina algirdiečiams ir toliau taip energingai per sportą žengti pirmyn prie grožio ir jėgos. A. K.

Sportas.

Futbolo rungtynės per Koperacijos šventę. Mūsų sporto gyvenime įvyko dar vienas naujas malonus įvykis. Lietuvos Koperacija liepos 5 d. švėsdama savo šventę Kaune paskyrė dovaną — aukso taurę komandai, kuri laimės futbolo rungtynes. Tuo būdu tą pačią dieną Ažuolyno sporto aikštėje įvyko rungtynės tarp „Kovo“ ir L.F.L.S. Rungtynes laimėjo L.F.L.S. 2:1, kuriai ir Koperacijos dovana teko. Koperacija šiuo savo žygiu davė gražų pavyzdį kitoms mūsų organizacijoms ir t. t. remti mūsų jauną dar ne-pribrendusį sportą.

Futbolo rungtynės provincijoje. Birž. 20 d. Radviliškų rungtynės Šiaulių šaulių futbolo k-da su Geležinkelių batalijono k-da. Laimėjo šauliai 3:0. Birž. 28 d. Kuršėnuose tarp „Makabi“ komandų: Kuršėnų pirmos ir Šiaulių maišytos. Rungtynės baigėsi 0:0.

Birž. 29 d. rungtynės Mažeikių m. Sporto kuopelės „Šarūnas“ I k-da su su Vieksnių moksleivių k-da. Laimėjo mažeikiečiai 5:0.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Atsisveikinimas su majoru Goodden.** Birželio 30 d. iš Rygos atvyko į Kauną Britų karo atašė Pabaltės valstybėms majoras Goodden su angliu karininku kap. Brownjohn. Tą pačią dieną per Vokietiją atvažiavo į Kauną majoras Lloyd, kuris skiriamas mjr. Gooddeno vieton. Mjr. Goodden po savaitės grįžta į Angliją.

Liepos 1 d. mjr. Goodden ir Lloyd padarė vizitus pas R. Prezidentą, Kr. Aps. ir Užs. Reik. ministerijose. 13 val. „Ramovėje“ Kr. Aps. Ministeris surengė anglų karininkams draugingą lenčą, kuriame, be kariuomenės viršininkų, dalyvavo dar Britų konsulas ir p. Balutis, Užs. R. M-jos Polit. ir Ekon. D-to Direktorius.

Mjr. Goodden atsisveikinimo žodyje pažymėjo savo prietelingumą lietuviams ir pasisakė, kad grįžus jam į Angliją, padidės dar vienu Lietuvos draugu.

Mjr. Goodden savo draugiškumu, susidomėjimu, geru mūsų reikalų pažinimu ir savo palankumu įgijo Lietuvoje gilią simpatiją. Tad po ketverių jo darbavimosi metų Pabaltėje gaila buvo skirtis.

Liepos 1 d. vakariniu traukiniu svečiai išvyko į Rygą. Stotyje Vyr. Štabo Viršininkas iškėlė majorui Gooddeniui š. m. gegužės 15 d. iškilnių vaizdų albumą su Kr. Aps. M-rio, Kar. Vado ir Vyr. Št. V-ko parašais. Albume Kr. Aps. Ministeris pulk. Daukantas įrašė: „Mūsų geram draugui majorui Goodden. Atminkite mus“.

Kitas albumas, taip pat mūsų skautų gyvenimo vaizdų ir laikr. „Skautų Aidas“ komplektas, prašyta perduoti anglų pulkininkui Nosworthy, kuris š. m. gegužės 15 d. buvo apsilankęs Kaune ir tarp kitko susidomėjo lietuvių skautų veikimu. V. J.

— **Garlaivių nelaimė.** Birželio 30 d. Kuršių maršė atsitiko nelaimė. Garlaivis „Cranz“, grįždamas iš Juodkrantės su keleiviais užvažiavo ant tuščio garlaivio „Bethoven“, kuriam tapo aplaužtas šonas ir už 5 min. nuskendo. „Cranz“ šiaip taip parvežė keleivius į Klaipėdą.

— **Klaipėdoj įsikūrė Klaipėdos Teatro Draugija,** kurios steigiamasis susirinkimas įvyko birželio 26 d.

— **Žiežmarių audros padaryti nuostoliai.** Birželio m. siautusi audra Žiežmarių rajone padarė daug nuostolių. Labiausiai nukentėjo Triliškių dvaras. Audra išvertė ir sulaužė 245 medžius, sugriovė 45 mtr. ilgio ir 9 mtr. pločio tvartą, 35 mtr. ilgio ir 9 mtr. pločio daržinę ir dalį klijimo. Specialė komisija apskaitė nuostolių iki 76 tūkst. litų.

— **Skestantiems gelbėti stotys Kaune.** Lietuvos Jacht Klubas įsteigė Kaune 7 skestantiems gelbėti stotis: Nemune: 1) A. Panemunėj, 2) Šančiuose, 3) Karmelituose, 4) aukščiau Aleksoto tilto ir 5) žemiau minimo tilto, ir Nėryje: 6) aukščiau Slabados tilto ir 7) žemiau minimo tilto. Kasdien nuo 8 val. iki 20¹/₂ val. vienas žmogus su valtimi ir kitais reikalingais prietaisais budės minimuose rajonuose. Ištikus nelaimėi reikia tuojau kreiptis prie budėtojo, kurio valtis pažymėta baltą vėliavėle.

— **Pagalba naujakuriams.** Tenka girdėti, kad pastaruoju laiku vyriausybė pradėjo rūpintis padėti naujakuriams statyti namus iš nedėgamos medžiagos. Ministerių Kabinetas pavedė Žemės Ūkio ir Finansų Ministeriams tuo reikalu paruošti tam tikrus projektus

ir juos pateikti kabinetui. Tam reikalui šiemet paskirta 1¹/₂ milijono litų, o kitiems metams manoma paskirti iki 4 milijonų litų. Statybos darbai manoma pradėti nuo kitų metų pradžios.

— **Geologiniams tyrinėjimams Lietuvoj** Ministerių Kabinetas liepos 2 d. nutarė suteikti Matematikos - Gamtos fakultetui 16.480 litų kredito. Ekspedicija, rodos, išvyks šio mėnesio pradžioj numatytų vietų tyrinėti.

— **Mokinių ekskursija į Rygą.** Birželio 30 d. iš Kauno išvyko Liet. Mok. Prof. Sąj. suaugusiems gimnazijos mokinių ekskursija į Rygą. Iš viso važiavo 65 mokiniai ir 5 mokytojai. Ekskursija Rygoj buvo maloniai ir svetingai latvių priimta. Stotyj pasitiko Švietimo Ministeris. Latvių Mok. Prof. Sąj. Pirmininkas ir kt. Mūsų ekskursininkams buvo parodyti Rygos muzėjai ir kitos žymesnės vietos. Taip pat pasitiko ir Rygos lietuvių būrelis. Ekskursija buvo pavažinėta jūroj. Grįžo į Kauną liepos 4 d.

— **Dr. J. Basanavičius** apsilankė Kaune. Liepos 4 d. vakare nuleidžiant nuo Karo Muzėjaus vėliavas dalyvavo prie paminklo žuvusiems nuleidimo apeigose. Iš minios buvo pasveikintas „valio“. Inv. Barčius pasveikino invalidų vardu.

— **Lietuvos Koperacijos šventė** Kaune įvyko š. m. liepos 5 d. Šventė švęsta iškilmingai. Pagirtina, kad Koperacijos šventė buvo pajvairinta sportu, kurį paminėsime šio Nr. sporto skyriuj.

— **Lietuvos Katalikų Jaunimo** — pavasarininkų Kongresas įvyko šiais metais liepos 5, 6 ir 7 d. d. Šiauliuose.

Užsieniuose.

— **Tautų Sąjungai** remti draugijų suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kad Vokietija būtų priimta į Tautų Sąjungą ir be to, turėtų nuolatinę vietą Tautų Sąjungos Taryboj. Prieš priėmimą į Tarybą protestavo Rumunų ir Lenkų delegatai.

— **Japonijoje** liepos 1 d. nuplėšta vėliava nuo Jungt. Valstybių ambasados. Tai ženklas griežto protesto, kadangi nuo minimos dienos pradeda veikti naujas emigracijos įstatymas.

— **Norvegų parlamentas** 84 balsais prieš 83 nutarė pakeisti Norvegijos sostinės vardą iš Kristianijos į Oslo.

— **Aigypte.** Kaire buvo didelių demonstracijų prieš anglus. Demonstrantai reikalavo, kad Anglija grąžintų Egiptui Sudaną. Del Sudano nori atsistatydinti Aigypso parlamento pirmininkas Zaglul Paša, kadangi Anglija nesutinkanti grąžinti.

— **Lenkija** skolinga Amerikai (Jungt. Valstybėms) arti 135 milijonų dolerių.

Svarstant Varšuvos seime Fin. Min. biudžetą, išsiaiškino katastrofinga Lenkijos finansinė padėtis. Pasirodo, įvedus emisiją, išleista tik 4 mil. zlotų, kurie sudaro tik aštuntą dalį prieš karą buvusių pinigų Lenkijoje. Iš vyriausybės ir seimo atstovų daug reiškia didelio susirūpinimo del galinčios Lenkiją ištikti katastrofos.

— **Čekoslovakijoje** suimti 8 Sovietų šnipai. Daugiausia rusai.

— **Gdynės uosto** pastatymu lenkai rimtai susirūpino. Tam reikalui asignavo 35.000.000 lenkų zlotų. Darbai uoste būsia pabaigti 1930 m. Uostą statys viena prancūzų firma, kuriai užmokesnis bus išmokėtas iki 1934 m.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Vyr. leit. K. Kepalas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.